

2.5. Dobre i loše strane digitalnoga doba

Pogledajte film *Elektronički život*, petzanet.HR/Modul3/poveznice.

Treba li djeci zabraniti pristup digitalnim medijima ili ne?

Digitalni mediji pružaju nam jednostavan, učinkovit i jeftin način razmjene informacija, stoga su postali neizostavan dio svakodnevnoga rada i odmora velikoga broja ljudi. Svojom aktualnošću, brzinom i mnoštvom različitih korisnih informacija olakšavaju učenje, omogućavaju brzu i jednostavnu komunikaciju s velikim brojem ljudi, nude zabavu i opuštanje igranjem *online* igara, slušanjem glazbe, gledanjem zabavnih videosadržaja i smiješnih fotografija, pružaju mogućnost brzoga informiranja čitanjem različitih portala, kao i otkrivanje novih talenata. Roditeljima najbitnija dobra strana digitalnoga doba jest učenje i stjecanje znanja primjenom digitalnih medija, jer danas je takav način učenja sve popularniji, zanimljiviji i poticajniji za većinu djece.

No digitalni mediji nisu uvijek bezazleni. Njihovim korištenjem djeca (ali i odrasli) izložena su različitim opasnostima. Najčešće teškoće i opasnosti s kojima se susreću jesu preplavljenost golemim količinama različitih informacija, teškoće pri procjeni istinitosti i važnosti pojedinih sadržaja i podataka, korištenje digitalnim medijima kao zamjena za druženja u stvarnome svijetu, nasilje na internetu, tj. prijeteće ili ucjenjujuće poruke, uznemiravanje, vrijeđanje, širenje neistina, objavljivanje privatnih podataka, montaže, seksualno uznemiravanje i slično, kao i provođenje ogromne količine vremena na internetu.

Dob djece koja se aktivno koriste digitalnim medijima i svakodnevno surfaju internetom sve je niža i niža, a opasnosti na koje dijete može naići, naivno pregledavajući internet, vrebaju iz svakoga kuta, posebice sa stranica koje su sadržajima namijenjene odraslima.

Istraživanje u 27 zemalja EU-a, u Norveškoj i Islandu iz 2011. ističe da većina malih Europljana, koji naiđu na neki težak problem, razgovara s roditeljima tek kad nema drugoga izlaza.

Ove je poteškoće moguće izbjeći ili riješiti učenjem i razvijanjem vještine uspješnoga korištenja digitalnim medijima.

2.5. Dobre i loše strane digitalnoga doba

Dobre strane digitalnoga doba:

1. Vrlo se lako može doći do različitih informacija (*online* novine i različiti portali: Google, YouTube, Wikipedija, Yahoo).
2. Mnogo toga može se naučiti koristeći se internetom (rješavanje školskih zadataka i projekata korištenjem *online* knjižnice i baze obrazovnih sadržaja: Google Books, Google Znalac, e-knjiznica.carnet.hr, elektronickeknjige.com, Wikipedija, YouTube te učenje stranih jezika korištenjem *online* škola stranih jezika).
3. Može se lako komunicirati i družiti s prijateljima i rođacima koji žive daleko putem društvenih mreža i različitih pričaonica (Facebook, Twitter, Skype, Lync, Forum.hr).
4. Može se opustiti i zabaviti gledanjem filmova, utakmica ili koncerata te čitati o omiljenim osobama: YouTube, djecamedija.org.
5. Može se zabavljati igrajući videoigre.
6. Mogu se stvarati vlastiti audioradci ili videouradci.
7. Na internetu se vrlo lako mogu dijeliti različiti sadržaji što omogućava otkrivanje novih talenata (velik broj ljudi može vidjeti snimku nekoga tko lijepo pjeva, svira...).
8. Može se učiniti dobro djelo i pomoći nekome sudjelovanjem i podržavanjem humanitarnih akcija.
9. Projekti u školi mogu biti mnogo zabavniji i zanimljiviji ako se primijeni tehnologija.
10. Internet omogućava brzo i jednostavno reklamiranje proizvoda ili usluga.

Loše strane digitalnoga doba:

1. Na internetu se mogu primiti različite negativne poruke i sadržaji koji mogu povrijediti, ismijati i nanijeti bol.
2. Često se ljudi skrivaju iza lažnih profila, pa nikad nismo sasvim sigurni s kim komuniciramo i kakve su njegove namjere.
3. Kad su anonimni, ljudi su hrabri i mogu reći neprimjerene stvari.
4. Negativne informacije o nekome fotografije ili video neprimjerena sadržaja) na internetu se šire velikom brzinom.
5. Provodeći vrijeme na internetu, manje se vremena provodi s drugima komunicirajući licem u lice.
6. Ako korisnički računi, elektronička pošta i profili nisu dovoljno dobro zaštićeni, netko ih vrlo lako može zloupotrijebiti hakiranjem tako da neovlašteno pristupi podacima i ukrade, a potom ih u kratkome roku pošalje velikom broju ljudi ili u tuđe ime pošalje negativne poruke i sadržaje.
7. Zbog nepažnje ili neznanja česte su prijevare pri *online* kupnji.
8. Ljudi mogu postati ovisni o digitalnim medijima.
9. Sve što radimo na internetu, tamo ostaje trajno.

2.5. Dobre i loše strane digitalnoga doba

Opasnosti digitalnoga doba:

Cyberbullying → svaka komunikacijska aktivnost internetom (uporabom elektroničke pošte, mrežnih stranica, blogova, društvenih mreža, videa) ili mobilnih uređaja koja služi kako bi se nekoga ponizilo, zadirkivalo, prijetilo mu se ili zlostavljalo na neki drugi način.

Sexting → slanje neprimjerenih seksualnih poruka i fotografija najčešće mobilnim uređajima.

Trolling → *online* uznemiravanje na forumu, *chatu* ili blogu kad osoba namjerno šalje uznemirujuće poruke koje vrijeđaju ljude i nanose im bol.

Phishing → mrežna krađa identiteta koja korisnika navodi na otkrivanje korisničkoga imena i lozinke u svrhu krađe novca s bankovnoga računa ili za provalu u e-poštu žrtve.

Grooming → mamljenje djece radi seksualnih potreba.

Happy slapping → grupa napada osobu i snima nasilje mobilnim uređajem ili kamerom.

Obiteljske aktivnosti

Razgovarajte sa svojim djetetom o njegovim aktivnostima pri upotrebi digitalnih medija: doznajte koje stranice posjećuje, s kim se dopisuje, je li upoznala/upoznao neke nove prijatelje i slično. Potrebno je otvoreno razgovarati o opasnostima koje se skrivaju na internetu. Svoje dijete postupno uvodite u samostalno snalaženje prostranstvima interneta i naučite ga što je ispravno, a što neprihvatljivo.

Pročitajte članke *Zaštitimo djecu* i *Opasnosti na internetu*, petzanet.HR/Modul3/poveznice.

